

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

Gorzów Wlkp., 10 maja 2024 r.

Nasz znak: BF-VIII.431.2.2024.NMie
Sprawę prowadzi: Natalia Mielczarek
Telefon: 95 7851681
e-mail: natalia.mielczarek@lubuskie.uw.gov.pl

Pani
Beata Kowalczuk
Burmistrz Brodów

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 21 lutego 2024 r. do 08 kwietnia 2024 r. w Urzędzie Miejskim w Brodach¹ została przeprowadzona w trybie zwykłym planowa kontrola finansowa² w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2023 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach oraz realizacji dochodów budżetu państwa związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej. Kontrolę przeprowadzono pod względem legalności, gospodarności i rzetelności³. Czynności kontrolne prowadzone były zdalnie⁴ przez pracowników Wydziału Budżetu i Finansów Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. na podstawie upoważnień udzielonych przez Wojewodę Lubuskiego:

- Pani Natalia Mielczarek – Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 33-1/2024 z dnia 14 lutego 2024 r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego,
- Pani Katarzyna Czapska – Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 33-2/2024 z dnia 14 lutego 2024 r.

W okresie objętym kontrolą tj., w 2023 r. funkcję Kierownika jednostki pełnili: Pan Ryszard Kowalczuk⁵ do dnia 21.03.2023 r.⁶, Pan Juliusz Dudziak w okresie od dnia 27.04.2023 r.⁷ do dnia 03.11.2023 r.⁸, Pani Beata Kowalczuk od dnia 06 listopada 2023 r.⁹

¹ Z dniem 01 stycznia 2024 r. Rada Ministrów nadała miejscowości Brody status miasta. W okresie kontrolowanym jednostka posiadała status wiejski.

² art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190) oraz art. 6 ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

³ art. 28 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz.190).

⁴ art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz.224).

⁵ Zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Brodach z dnia 23 października 2018 r.

⁶ Postanowienie Komisarza Wyborczego nr 1/2023 z dnia 31 marca 2023 r. stwierdzające wygaśnięcie z dniem 21 marca 2023 r. mandatu Wójta Gminy Brody.

Działalność jednostki w obszarach objętych kontrolą oceniono:

- 1) Sporządzenie planu finansowego dla zadań z zakresu administracji rządowej – ocena pozytywna.
- 2) Wykorzystanie i rozliczenie dotacji celowych – ocena pozytywna z nieprawidłowością i uchybieniem.
- 3) Realizacja dochodów budżetu państwa – ocena pozytywna z nieprawidłowością i uchybieniem.
- 4) Sprawozdawczość budżetowa – ocena pozytywna z uchybieniem.

Oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

I. SPORZĄDZENIE PLANU FINANSOWEGO DLA ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

Na realizację zadań Gmina Brody¹⁰ w 2023 r. otrzymała za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego dotacje na zadania bieżące w łącznej wysokości 2 903 850,67 zł, tj.:

- w § 2010 - *Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami, z budżetu państwa w łącznej wysokości 2 891 350,67 zł,*
- w § 2060 - *Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci, w wysokości 12 500,00 zł. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższe zestawienie.*

Tabela nr 1. Plan, wykonanie i rozliczenie dotacji celowych w §2010 i §2060 kwoty w zł

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Otrzymana dotacja po zmianach	Wykonanie dotacji	Niewykorzystana dotacja	
					Kwota	Data zwrotu
a	b	c	d	e	f=d-e	g
§ 2010						
01095	Pozostała działalność	554 978,39	554 978,39	554 978,39	0,00	x
60004	Lokalny transport zbiorowy	4 895,00	4 895,00	4 895,00	0,00	x
75011	Urzędy wojewódzkie	79 918,54	79 918,54	79 918,54*	0,00	x
80153	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	30 046,74	30 046,74	28 477,89	1 568,85	21.12.2023

⁷ Pismo Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia Pana Juliusza Dudziaka do pełnienia funkcji Wójta Gminy Brody do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta.

⁸ Pismo Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2023 r. w sprawie cofnięcia z dniem 03 listopada 2023 r. wyznaczenia Pana Juliusza Dudziaka do pełnienia funkcji Wójta Gminy Brody do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta.

⁹ Pismo Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2023 r. w sprawie wyznaczenia z dniem 06 listopada 2023 r. Pani Beaty Kowalczyk do pełnienia funkcji Wójta Gminy Brody do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta.

¹⁰ Zwana dalej Gminą lub UG.

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Otrzymana dotacja po zmianach	Wykonanie dotacji	Niewykorzystana dotacja	
					Kwota	Data zwrotu
a	b	c	d	e	f=d-e	g
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	3 400,00	3 400,00	3 400,00	0,00	x
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2 139 000,00	2 139 000,00	2 106 395,63	32 604,37	28.12.2023
85503	Karta Dużej Rodziny	1 162,00	1 162,00	1 162,00	0,00	x
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	77 950,00	77 950,00	76 841,92	1 108,08	28.12.2023
Razem dla § 2010		2 891 350,67	2 891 350,67	2 856 069,37	35 281,30	x
§ 2060						
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	12 500,00	12 500,00	12 500,00	0,00	x
Ogółem		2 903 850,67	2 903 850,67	2 868 569,37	35 281,30	x
*w tym wydatki na kwotę 3 351,00 zł poniesione przez UG ze środków własnych w poprzednim roku budżetowym a zwrócone z dotacji otrzymanej w danym roku budżetowym tj.2023 r. (część B. sprawozdania Rb-50W za IV kw. 2023 r.)						

Ustalono, że dotacje zostały wprowadzone do budżetu Gminy Brody Uchwałą nr XXXVII/275/22 Rady Gminy Brody z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Brody na 2023 rok, na podstawie informacji otrzymanej z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – pismo BF-I.31.10.55.2021 z dnia 20 października 2022 r.

Wszystkie zmiany planu dotacji dokonywane na podstawie decyzji Wojewody Lubuskiego lub decyzji Ministra Finansów wprowadzone zostały do budżetu Gminy Brody Uchwałami Rady Gminy lub Zarządzeniami Wójta Gminy Brody. Plan finansowy po dokonanych zmianach został ustalony w wysokości 2 903 850,67 zł. Dotacje wydatkowano w kwocie 2 868 569,37 zł. Niewykorzystana dotacja wyniosła ogółem 35 281,30 zł, co stanowi 1,21% otrzymanej dotacji.

Z dotacji rozliczono się w terminie, zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.). Nie stwierdzono przekroczenia planu dotacji na zadania zlecone.

W trakcie kontroli sprawdzono obowiązek ogłaszania w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego uchwał budżetowych gminy dotyczących budżetu. Na podstawie opublikowanych na stronie <https://dzienniki.luw.pl/publisher-browse> informacji ustalono, że:

- Uchwała nr XXIX/222/21 Rady Gminy Brody z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Brody na 2022 rok została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego dnia 28 stycznia 2022 r. Poz. 203,
- Uchwała nr XXXVII/275/22 Rady Gminy Brody z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Brody na 2023 rok została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego dnia 31 stycznia 2023 r. Poz. 305.

II. WYKORZYSTANIE I ROZLICZENIE DOTACJI CELOWYCH

Sprawdzono wydatki w wybranych rozdziałach klasyfikacji budżetowej, zgodnie z przyjętą metodyką kontroli.

1. Dział 750 – Administracja Publiczna, rozdział 75011 – Urzędy Wojewódzkie

Na realizację zadań zleconych w rozdziale 75011 – Urzędy wojewódzkie w 2023 r. Gmina Brody otrzymała dotację w kwocie 79 918,54 zł. Dotacja została wydatkowana w wysokości 79 918,54 zł¹¹ co stanowi 100% dotacji otrzymanej. Na podstawie Sprawozdania Rb-50W za IV kwartał 2023 r., ewidencji księgowej na koncie 130 oraz dokumentacji źródłowej ustalono, że środki zostały przeznaczone na sfinansowanie części wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracownika UG realizującego w zakresie pełnego etatu zadania zlecone, w tym zadania związane z nadawaniem numeru PESEL w trybie specjalnym na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz wydatki rzeczowe w następującej szczegółowości:

- §4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników w wysokości 25 707,13 zł,
- §4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 4 419,30 zł,
- §4120 – Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy w wysokości 630,57 zł,
- §4210 – Zakup materiałów i wyposażenia w wysokości 18 398,00 zł,
- §4260 – Zakup energii w wysokości 2 400,00 zł,
- §4270 – Zakup usług remontowych w wysokości 2 751,00 zł,
- §4300 – Zakup usług pozostałych w wysokości 21 106,54 zł,
- §4700 – Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej w wysokości 1 155,00 zł.

Zgodnie z przyjętym kryterium kontroli poddano nie mniej niż 50% wydatków wykonanych w tym rozdziale. W ramach czynności kontrolnych skontrolowano wydatki poniesione na wynagrodzenia wraz z pochodnymi na kwotę 30 757,00 zł oraz wydatki poniesione w §4300 i §4700 na łączną kwotę 22 261,54 zł. Ostatecznie kontroli poddano wydatki na kwotę 53 018,54 zł, tj. 66,34% wydatków poniesionych w rozdziale 75011.

Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów i informacji ustalono, że w 2023 r. zadania zlecone wykonywane były przez Panią Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego.

W zakresie obowiązków i uprawnień pracownika wskazane zostały zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dotyczące w szczególności: zadań z zakresu aktów stanu cywilnego, ewidencji ludności oraz dowodów osobistych¹².

Kontrolujący ustalili, że wydatki poniesione w omawianym rozdziale w §4010, 4110 i 4120 zostały prześięgowane z rozdziału 75023 – Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu) na podstawie PK – poleceń księgowania na łączną kwotę 30 757,00 zł, tj.

PK/00065 z dnia 28.02.2023 r. na kwotę 7 348,29 zł, PK/00130 z dnia 28.04.2023 r. na kwotę 7 348,29 zł, PK/00201 z dnia 30.06.2023 r. na kwotę 7 348,29 zł, PK/00271 z dnia 30.09.2023 r. na kwotę 4 546,32 zł oraz PK/00386 z dnia 29.12.2023 r. na kwotę 4 165,81 zł.

¹¹ W kwocie 79 918,54 zł została ujęta kwota 3 351,00 zł stanowiąca wydatki poniesione ze środków własnych w 2022 r. i rozliczone z dotacji otrzymanej w 2023 r. w rozdziale 75011 paragraf 4300 (Cz. B sprawozdania Rb-50W za IV 2023 r.).

¹² Wykonywano zadania wynikające z następujących ustaw:

- z dnia 28.11.2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego,
- z dnia 24.09.2010 r. o ewidencji ludności,
- z dnia 06.08.2010 r. o dowodach osobistych.

Na podstawie list wypłat wynagrodzenia osobowego za miesiące od stycznia do grudnia 2023 r. potwierdzono prawidłowość poniesionych wydatków w omawianej klasyfikacji.

Wydatki rzeczowe zrealizowane w §4300 w łącznej kwocie 21 106,54 zł i §4700 w łącznej kwocie 1 155,00 zł.

Zarządzeniem Wójta Gminy Brody nr 182/2021 z dnia 4 stycznia 2021 r. został wprowadzony Regulamin udzielania zamówień o wartości mniejszej niż 130 000,00 złotych netto¹³. Na podstawie przedłożonej dokumentacji i informacji kontrolujący potwierdzili, że wydatki zostały poniesione zgodnie z Regulaminem Zamówień Publicznych¹⁴. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że:

- wydatki poniesione w ramach §4300 poniesione zostały na sprawowanie opieki autorskiej nad programem do obsługi ewidencji ludności¹⁵, serwis oprogramowania USC, obsługę prawną¹⁶, umowę związaną z ochroną danych osobowych (RODO), koszty obsługi BHP, aktualizację oraz optymalizację systemu CMS strony [www:https://brody.pl](https://brody.pl). Ponadto wydatkowane środki przeznaczono na koszty usług pocztowych¹⁷, opłaty bankowe oraz koszty transportu/wysyłki kart GEMALTO¹⁸ i druków do USC.

Dodatkowo zespół kontrolny ustalił, że w ramach wydatkowanych środków w §4300 opłacono usługę doradztwa podatkowego¹⁹ na kwotę 4 000,00 zł²⁰. W informacji wyjaśniającej w zakresie dokonanego wydatku, otrzymanej od Pani Skarbnik czytamy, że: „uznaliśmy, że zasadne będzie zrealizowanie takiego wydatku /odbyło się również szkolenie pracowników/ ze środków dotacji z paragrafu zakup usług pozostałych. Zabezpieczyliśmy ze środków własnych gminy na wynagrodzenie pracownika i uznaliśmy, że nie będziemy dokonywać zmian w budżecie na paragrafach § 4010, 4110 i 4120 w planach dla zadań zleconych i dlatego usługa taka została zapłacona ze środków dotacji. Roczny koszt wynagrodzenia pracownika z pochodnymi bez dodatkowego wynagrodzenia i nagród z funduszu nagród wyniósł 88 238,69 zł, w tym ze środków dotacji 30 757,00 zł. Jednocześnie brak jest zamkniętego katalogu wydatków w zakresie zadań zleconych”²¹.

- wydatki poniesione w ramach §4700 w kwocie 1 154,50 zł związane były ze szkoleniem z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych, w którym uczestniczyła Pani Kierownik USC. Dodatkowo w ramach wydatków szkoleniowych prześlęgowano z rozdziału 75023 – Urzędy gmin (miast i miast na prawie powiatu) na podstawie dokumentu PK/00386 z dnia 29.12.2023 r. kwotę 0,50 zł dotyczącą szkolenia w zakresie rachunkowości jednostek

¹³ Zwany dalej Regulaminem Zamówień Publicznych.

¹⁴ Przy zamówieniach o wartości poniżej 15 000,00 zł netto udzielenie zamówienia – telefoniczne, pisemne rozeznanie rynku, przy udzielaniu zamówienia publicznego o wartości od 15 000,00 zł do wartości mniejszej niż 130 000,00 zł - zapytanie ofertowe.

¹⁵ Pakiet RADIX ELUD (1 stanowisko).

¹⁶ Pomoc prawna dotyczyła m.in.: uzgodnień w zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych o wymeldowania oraz zmiany imion czy nazwisk.

¹⁷ Koszty dotyczyły korespondencji w sprawach o wymeldowanie, uznanie ojcostwa, udostępnianie danych z rejestru PESEL.

¹⁸ Karty Gemalto zostały zakupione do obsługi Systemu Rejestrów Państwowych „Źródło” dla osoby wykonującej zadania zlecone oraz pracowników zastępujących.

¹⁹ Usługi dotyczyły doradztwa w zakresie obowiązków wynikających z przepisów MDR dla jednostek samorządu terytorialnego (schematy podatkowe).

²⁰ Wartość całego wydatku związanego z usługą doradztwa wyniosła 9 200,00 zł (faktura PL03PL30050141).

²¹ E-mail z dnia 20.03.2023 r. otrzymany od Pani Skarbnik.

budżetowych oraz sprawozdawczości. W powyższym szkoleniu wzięła udział osoba nierealizująca zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W informacji przedłożonej przez Panią Skarbnik czytamy, że: „zaksięgowano 0,50 zł szkolenie- księgowej. Za udział w szkoleniu dot. sprawozdawczości. Całkowity koszt szkolenia wyniósł 190,00 zł i z kwoty tej przeksięgowano kwotę 0,50 zł na realizację zadań zleconych”.

Zważając na powyższe wyjaśnienia, kontrolujący stwierdzają, że wydatkowanie dotacji przeznaczonej na realizację przez jednostkę kontrolowaną zadań zleconych, powinno być ściśle powiązane z wykonywanymi zadaniami oraz dotyczyć jedynie wydatków niezbędnych do poniesienia w związku z ich realizacją. Wobec niewystarczającego zabezpieczenia środków na paragrafach wynagrodzeniowych, plan finansowy jednostki powinien zostać dostosowany do potrzeb w trakcie roku budżetowego. W myśl zapisów ustawy o finansach publicznych, zarząd jednostki mógł dokonać stosownych zmian pozwalających na skorygowanie planu w poszczególnych paragrafach.

Z przysługującego prawa jednostka kontrolowana nie skorzystała, tj. nie dokonała zmian w planie wydatków adekwatnie do istniejących potrzeb. Reasumując, Zespół kontrolny ustalił, że dokonanie wyżej wymienionych wydatków nie było związane z wykonywaniem zadań zleconych w omawianym rozdziale. Wobec powyższego dokonanie przedmiotowych wydatków w dziale 750 rozdziale 75011 stanowi wykorzystanie dotacji w wysokości 4 000,50 zł (4 000,00 zł §4300 oraz 0,50 zł §4700) niezgodnie z przeznaczeniem i stosownie do zapisów art. 169 ustawy o finansach publicznych, powyższe środki podlegają zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Ponadto ustalono, że:

- faktury zostały prawidłowo opisane, zadekretowane, sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym,
- płatności zostały dokonane na właściwe rachunki bankowe oraz w terminach wynikających z wystawionych faktur/zawartych umów,

Na podstawie przedłożonej dokumentacji kontrolujący potwierdzają, że dotacja została prawidłowo ujęta w ewidencji księgowej i sprawozdaniu budżetowym oraz wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, z wyłączeniem wydatków poniesionych w §4300 na kwotę 4 000,00 zł oraz w §4700 na kwotę 0,50 zł.

2. Dział 600 – Transport i łączność, rozdział 60004 – Lokalny transport zbiorowy

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 05 stycznia 2011 r. kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 ze zm.)²², wójt gminy wiejskiej lub miejsko – wiejskiej zobowiązany jest do zapewnienia bezpłatnego transportu do lokalu wyborczego dla wyborców niepełnosprawnych o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, wyborców, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończył 60 lat oraz organizacji bezpłatnego gminnego przewozu pasażerskiego na warunkach określonych zapisami art. 37e i 37f ustawy k.w. Zadania realizowane na mocy w/w przepisów są zadaniami z zakresu administracji rządowej zleconymi gminie. Środki na realizację przedmiotowych zadań zapewnia wojewoda na mocy art. 37g ustawy k.w.

²² Zwana w dalszej części ustawą k.w.

Na realizację zadań zleconych w rozdziale 60004 – Lokalny transport zbiorowy w 2023 r. Gmina Brody otrzymała dotację w kwocie 4 895,00 zł. Dotacja została wydatkowana w całości.

W dniu 18 października 2023 r. Wojewoda Lubuski zawarł z Gminą Brody umowę Nr 6/2023/TRANSPORT, na mocy której Gminie udzielona została dotacja na sfinansowanie organizacji transportu wyborców do lokali wyborczych na jej obszarze, w dniu 15 października 2023 r., tj. w dniu wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

W wyniku dokonanej analizy ustalono, że:

- przy wydatkowaniu środków stosowano zapisy Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wartości 130 000,00 zł funkcjonującego w UG,
 - do wyboru wykonawcy usługi polegającej na dowozie wyborców do lokalu wyborczego zastosowano następujące kryteria: godziny dowozów od 7:00 do 21:00 w dniu wyborów, zmienność ilości kursu w zależności od zainteresowania dowozem przez wyborców, przystępność ceny, przystosowanie pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych. Na zapytanie ofertowe wpłynęły dwie oferty. Ostatecznie dokonano wyboru wykonawcy oferującego korzystniejszą cenę za wykonanie usługi.
 - w dniu 13 października 2023 r. Gmina zawarła z wybranym wykonawcą umowę 22/2023 na usługę polegającą na dowozie osób z miejscowości oddalonych od lokalu wyborczego powyżej 1,5 km do lokali wyborczych. Transport odbywał się na podstawie art. 37f ustawy k.w. W ramach przedmiotowej umowy wykonawca zobowiązał się do realizacji kursów (tam i z powrotem) na 11 liniach określonych w zawartej umowie. Szczegółowe informacje w zakresie tras oraz godzin odjazdu określał załącznik do umowy.
 - informację o organizacji gminnego przewozu pasażerskiego wraz ze wskazaniem linii komunikacyjnej (przystanków) oraz godzin odjazdów, UG podał do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej²³ oraz poprzez zamieszczenie informacji na tablicach informacyjnych w poszczególnych miejscowościach, czym wypełnił zapisy art. 37f §5 ustawy k.w.
 - transport wyborców do lokali wyborczych zapewniony przez Gminę obejmował dwa pełne kursy na każdej z 11 linii komunikacyjnych. Kursy zorganizowane były w godzinach głosowania, co pozostaje w zgodzie z §2 umowy Nr 6/2023/TRANSPORT zawartej przez Gminę z Wojewodą Lubuskim.
 - kontrola należytego wykonania przez przewoźnika kursów do lokali wyborczych odbywała się na bieżąco poprzez kontakt pracownika UG z przewodniczącymi komisji obwodowych, którzy potwierdzali, iż przedmiotowy transport został wykonany,
 - zapłata za wykonaną usługę została uregulowana w terminie określonym na fakturze,
 - wydatkowane środki zostały zaewidencjonowane na koncie 130-600-60004-4300-00, a następnie przeksięgowane dowodem PK/00315 z dnia 31 października 2023 r. na zadania zlecone²⁴,
 - dla przedmiotowego wydatku UG prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową, co pozostaje w zgodzie z umową zawartą z Wojewodą Lubuskim.
- Ponadto Zespół kontrolny ustalił, że podstawą przekazania Gminie przez Wojewodę Lubuskiego środków finansowych w związku z realizowanym zadaniem było rzeczowo – finansowe rozliczenie końcowe. Zgodnie z zapisami umowy zawartej z Wojewodą

²³ https://bip.brody.pl/80/Sejm_2C_Senat/

²⁴ Przeksięgowanie na konto 130-600-60004-4300-02.

Lubuskim, UG winien złożyć przedmiotowe rozliczenie na wzorze stanowiącym załącznik do umowy, w terminie do 30 października 2023 r. W trakcie trwania czynności kontrolnych kontrolujący potwierdzili, że przedmiotowe rozliczenie zostało złożone przez Gminę na właściwym formularzu oraz w terminie wynikającym z zawartej umowy.

Reasumując, Zespół kontrolny potwierdza, że skontrolowana dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem oraz ujęta w ewidencji księgowej i sprawozdaniu budżetowym przy zastosowaniu prawidłowych podziałek klasyfikacji budżetowej.

3. Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01095 – Pozostała działalność

Gmina Brody w roku 2023 otrzymała z budżetu państwa dotację w tym rozdziale w wysokości 554 978,39 zł z przeznaczeniem na realizację zadania związanego ze zwrotem podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 846 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 356 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 1948). Dotacja została wykorzystana w 100%. Środki wydatkowano w następującej szczegółowości:

- § 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników w wysokości 8 400,00 zł,
- § 4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 1 443,96 zł,
- § 4120 – Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy w wysokości 191,10 zł,
- § 4260 – Zakup energii w wysokości 100,00 zł,
- § 4300 – Zakup usług pozostałych w wysokości 677,87 zł,
- § 4410 – Podróże służbowe krajowe w wysokości 69,00 zł,
- § 4430 – Różne opłaty i składki w wysokości 544 096,46 zł.

Zgodnie z przyjętym kryterium kontroli próbką objęto 100% wydatków poniesionych na obsługę zadania w tym rozdziale, tj. kwotę 10 881,93 zł.

W wyniku dokonanej analizy dokumentacji przedłożonej do kontroli, ustalono, że wydatki poniesione w:

- § 4010, 4110 oraz 4120 przeznaczono na wynagrodzenia osobowe pięciu pracowników UG (dodatki specjalne)²⁵, którym zlecono realizację zadania związanego ze zwrotem podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej,
- pozostałe środki wydatkowano odpowiednio na opłaty za energię elektryczną, usługi pocztowe oraz podróże służbowe²⁶ realizowane w trakcie wykonywania zadania związanego ze zwrotem podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Kontrolujący ustalili, że dokumenty zostały prawidłowo opisane, zadekretowane, sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty. Płatności zostały dokonane w terminie wynikającym z przedłożonych faktur.

Kwoty wydatkowane w rozdziale 01095 były zgodne z kwotami ujętymi w ewidencji księgowej na podstawie list płac²⁷, delegacji, dowodów PK²⁸ oraz w sprawozdaniu Rb-50W

²⁵ W okresie od 01.02.2023 r. do 30.04.2023 r. w realizację zadania zaangażowanych było 2 pracowników UG, w okresie od 01.08.2023 r. do 31.10.2023 r. 5 pracowników UG.

²⁶ Podróże służbowe do placówki banku wykonane w celu pobrania gotówki na wypłatę środków z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

²⁷ Lista płac nr 1 za miesiąc kwiecień 2023 r. (2 pracowników) oraz lista płac nr 2 za miesiąc październik 2023 r. (5 pracowników).

za IV kwartał 2023 r. Tym samym Zespół kontrolny potwierdził zgodność poniesionych wydatków w omawianej klasyfikacji, finansowanych z dotacji oraz prawidłowość wyliczenia przez Gminę w 2023 r. kosztów obsługi zadania²⁹.

4. Dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Gmina Brody otrzymała w 2023 r. z budżetu państwa dotację w dziale 855 – Rodzina, w rozdziale 85502 w wysokości 2 151 500,00 zł³⁰ i wykorzystła 2 118 895,63 zł, co stanowi 98,48% dotacji otrzymanej. Niewykorzystana część dotacji w wysokości 32 604,37 zł została zwrócona do budżetu państwa w dniu 28.12.2023 r. Powyższe środki zostały przeznaczone na realizację zadań zleconych wykonywanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach³¹, który jest jednostką budżetową Gminy. Środki wydatkowano w następującej szczegółowości:

- §3110 – Świadczenia społeczne w wysokości 1 836 450,64 zł,
- §4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników w wysokości 53 000,00 zł,
- §4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 226 850,61 zł,
- §4300 – Zakup usług pozostałych w wysokości 2 394,38 zł,
- §4360 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych w wysokości 200,00 zł.

Zgodnie z przyjętym kryterium kontroli próbką objęto 100% wydatków poniesionych w §4300 – Zakup usług pozostałych na łączną kwotę 2 394,38 zł. Wydatkowane środki zaewidencjonowano na koncie 130 -1. W wyniku dokonanej analizy Zespół kontrolny ustalił, że środki zostały przeznaczone na opłacenie usług pocztowych związanych z bieżącą obsługą świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz opłacenie przedłużenia licencji na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz modułu windykcji.

Ponadto ustalono, że:

- udzielenie zamówień nastąpiło w formie pisemnej na podstawie zawartych umów,
- wydatek dotyczący przedłużenia licencji na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego zrealizowano na podstawie zapisów Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wartości 130 000 zł funkcjonującego w GOPS³²,
- zapłaty za usługi dokonano w terminach określonych w wystawionych fakturach³³,

²⁸ Dowody polecenia księgowania na zadania zlecone: PK/00130 z dnia 28.04.2023 r. przeksięgowanie kwoty 282,71 zł (§4300), kwoty 100,00 zł (§4260), PK/00315 z dnia 31.10.2023 r. przeksięgowanie kwoty 395,16 zł (§4300).

²⁹ Kwota wydatkowana na obsługę zadania wyniosła 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie w wysokości 544 096,46 zł, co jest zgodne z art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 10.03.2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

³⁰ §2010 kwota 2 139 000,00 zł oraz §2060 kwota 12 500,00 zł.

³¹ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach, ul. Rynek 2, 68-343 Brody zwany w dalszej części dokumentu GOPS lub GOPS w Brodach.

³² Zarządzenie Nr 13.2020 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty 130 000 złotych netto (§2 ust.4 lit.g).

³³ Faktura Vat nr F35833P0923SFAKAMJ na kwotę 287,90 zł (kwota ujęta w kontrolowanym rozdziale i paragrafie 137,20 zł) oraz Faktura Vat nr DSFA/FY23/12/4512 na łączną kwotę 3 279,18 zł (kwota ujęta w kontrolowanym rozdziale i paragrafie 2 257,18 zł).

- dokumenty finansowo – księgowe zostały odpowiednio zadekretowane, sprawdzone pod względem merytorycznym, rachunkowo – formalnym i zatwierdzone do wypłaty przez upoważnione osoby.

Dodatkowo kontrolujący ustalili, że przy opisie dokumentów księgowych przyjętych do próby GOPS stosował niewłaściwe wyłączenie dotyczące ustawy prawo zamówień publicznych, tj. powoływał się na zapisy nieobowiązującej ustawy prawo zamówień publicznych z 2004 r. Wyjaśnień w przedmiotowym zakresie udzieliła Główna księgowa GOPS informując, że „na fakturach zastosowano omyłkowo pieczętkę „wyłączono z ustawy prawo zamówień publicznych art. 4 pkt 8” zamiast pieczętki o treści „wyłączono z ustawy prawo zamówień publicznych art. 2 ust. 1 pkt 1”. Zespół kontrolny przyjmuje przedmiotowe wyjaśnienie oraz zwraca uwagę na dołożenie szczególnej uwagi przy opisywaniu dowodów księgowych w oparciu o aktualną podstawę prawną.

Na podstawie dokonanej analizy Zespół kontrolny potwierdził, że środki finansowe zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, w sposób rzetelny, legalny i gospodarny oraz prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej przy zastosowaniu prawidłowej klasyfikacji budżetowej.

5. Przekazywanie dotacji przez gminę na konto jednostek podległych bezpośrednio realizujących zadania z zakresu administracji rządowej

Zgodnie z przyjętą metodologią kontroli poddano 100% dotacji przekazanych w działach: 801, 852 oraz 855. W okresie kontrolowanym, tj. w 2023 r. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej były wykonywane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach oraz Zespół Szkolno-Przedszkolny.

5.1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brodach będący jednostką organizacyjną gminy³⁴ realizował zadania z zakresu administracji rządowej w rozdziałach 85228, 85502, 85503 oraz 85513. Na zadania zlecone realizowane przez GOPS, UG otrzymał w 2023 r. z budżetu państwa dotację w wysokości 2 234 012,00 zł według następującej szczegółowości:

- w rozdziale 85228 z §2010 w wysokości 3 400,00 zł,
- w rozdziale 85502 w wysokości 2 139 000,00 zł (§2010) oraz 12 500,00 zł (§2060),
- w rozdziale 85503 z §2010 w wysokości 1 162,00 zł,
- w rozdziale 85513 z §2010 w wysokości 77 950,00 zł.

Na podstawie przedłożonego przez Gminę sprawozdania z wydatków Rb-50W za IV kw. 2023 r. ustalono, że dotacja została przez GOPS wydatkowana w kwocie 2 200 299,55 zł, co stanowi 98,49% otrzymanej dotacji.

5.2. Szkoła Podstawowa im. Stefana Batorego w Brodach

Szkoła Podstawowa im. Stefana Batorego w Brodach³⁵ wchodzi w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Brodach. Szkoła realizowała zadania z zakresu administracji rządowej w rozdziale 80153. UG otrzymał w 2023 r. z budżetu państwa dotację na zadania zlecone w tym rozdziale w wysokości 30 046,74 zł (§2010). Na podstawie przedłożonego przez Gminę

³⁴ §2 Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach nadanego Uchwałą Nr V/41/19 Rady Gminy Brody z dnia 28 marca 2019 r.

³⁵ Szkoła Podstawowa im. Stefana Batorego w Brodach, ul. Kilińskiego 11, 68-343 Brody, zwana w dalszej części dokumentu Szkołą.

sprawozdania z wydatków Rb-50W za IV kw. 2023 r. kontrolujący ustalili, że dotacja została przez Szkołę wykorzystana w wysokości 28 477,89 zł, co stanowi 94,78% otrzymanej dotacji. Na podstawie ewidencji księgowej na koncie 223³⁶ ustalono, że w kontrolowanym okresie, tj. w 2023 r. środki otrzymane przez UG w ramach dotacji z budżetu państwa były przekazywane do jednostek bezpośrednio realizujących zadania z zakresu administracji rządowej, na bieżąco, w sposób umożliwiający pełną i terminową realizację zadań zleconych.

III. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETU PAŃSTWA

Wartość planowanych dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, realizowanych przez Gminę w 2023 r. została ustalona na kwotę: 15 627,00 zł. Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kw. 2023 r. – wersja pierwotna z dnia 09.02.2024 r. wysokość dochodów wykonanych w 2023 r. wyniosła: 53 202,22 zł, co stanowi 340,45% dochodów planowanych. Dane dotyczące wykonania i wysokości dochodów odprowadzonych na rachunek LUW w rozdziałach: 75011, 85228, 85502 i 85503 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1 Dochody odprowadzone do budżetu państwa w 2023 r. Kwoty w zł

Rozdział	Paragraf	Plan dochodów	Dochody wykonane	Dochody należne do budżetu państwa	Dochody przekazane do budżetu państwa
75011	0690	87,00	155,00	147,25	147,25
85228	0830	0,00	119,00	113,06	113,06
85502	0920	0,00	22 404,10	22 578,53	22 578,53
	0940	0,00	5 440,88	2 720,45	2 720,45
	0980	15 540,00	25 057,24	15 138,37	15 138,37
85503	0690	0,00	26,00	24,70	24,70
RAZEM		15 627,00	53 202,22	40 722,36	40 722,36

Zgodnie z przyjętą metodyką szczegółowej kontroli poddano prawidłowość ustalenia należności oraz pobrania i rozliczenia dochodów uzyskanych w rozdziale 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Ponadto kontroli poddano 100% dochodów wykonanych przez Gminę w rozdziałach: 75011, 85528, 85502 i 85503 pod kątem terminowości odprowadzania na rachunek budżetu państwa oraz dokonywania należnych potrąceń.

1. Informacje ogólne

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 581 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 1300 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 ze zm.) przyznawanie i wypłata

³⁶ Konto 223-006-00000-0000-00 – Rozliczenie wydatków Zespół Szkolno-Przedszkolny za okres 2023-01-01 do 2023-12-31 oraz 223-003-00000-0000-00 – Rozliczenie wydatków GOPS za okres 2023-01-01 do 2023-12-31.

świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej finansowanym z budżetu państwa w formie dotacji celowej. Zadanie realizowane było przez GOPS w Brodach, który jest jednostką organizacyjną Gminy Brody, prowadzoną w formie jednostki budżetowej i wykonuje, m.in. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę³⁷. W przedmiotowym zakresie Wójt Gminy Brody upoważnił Kierownika Jednostki, m.in. do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego³⁸.

W kontrolowanym okresie w jednostce obowiązywały Zasady (polityka) rachunkowości dla GOPS w Brodach wraz z Zakładowym Planem Kont³⁹. Zgodnie z przedmiotowym dokumentem ewidencja księgowa dochodów wykonanych na wydzielonym rachunku bieżącym dot. rozliczania dłużników alimentacyjnych, tj. w rozdziale 85502, w paragrafach: 0920, 0940 oraz 0980 prowadzona była za pośrednictwem konta 139-1 – Inne rachunki bankowe - dochody FA, na następujących kontach analitycznych: 139-1 855- 85502-0920-0001, 139-1 855-85502-0980-0001, 139-1 855-85502-0980-0003, 139-1 855-85502- 0940-0001 oraz 139-1 855-85502-0940-0003. Powyższy sposób ewidencjonowania dochodów budżetu państwa odbiega od zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów⁴⁰. Stosownie do zasad funkcjonowania konta 139 zawartych w załączniku nr 3 do ww. Rozporządzenia, konto to służy do ewidencji operacji dotyczących środków pieniężnych wydzielonych na innych rachunkach bankowych niż rachunki bieżące, w tym na rachunkach pomocniczych i rachunkach specjalnego przeznaczenia. Na koncie 139 prowadzi się w szczególności ewidencję obrotów na wyodrębnionych rachunkach bankowych: czeków potwierdzonych, sum depozytowych, sum na zlecenie oraz środków obcych na inwestycje. W załączniku nr 3 jednoznacznie określono, że do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planem finansowym służy konto 130 – Rachunek bieżący jednostki, gdzie na stronie Wn ujmuje się, m.in. wpływy środków pieniężnych z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych (ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych), w korespondencji z kontem 101, 221 lub innym właściwym kontem. Dodatkowo wskazano, że na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że stosowana technika księgowości ma zapewnić możliwość prawidłowego ustalenia wysokości tych obrotów oraz niezbędne dane do sporządzenia sprawozdań finansowych,

³⁷ Uchwała nr V/41/19 Rady Gminy Brody z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie ustalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach.

³⁸ Zarządzenie nr 158/20 Wójta Gminy Brody z dnia 01 września 2020 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Brodach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do wydawania decyzji w tych sprawach oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji w tych sprawach.

³⁹ Zarządzenie nr 2/2018 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad rachunkowości w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brodach.

⁴⁰ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342).

budżetowych lub innych określonych w odrębnych przepisach. Zgodnie z powyższymi przepisami zasadnym jest dokonanie stosownych zmian w omawianym zakresie.

Ewidencja należności w rozdziale 85502 prowadzona była za pośrednictwem konta 221 według dłużników i podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą, tj.:

221-3 855-85502-0920-0001 – odsetki od funduszu alimentacyjnego LUW,

221-2-1 855-85502-0940-0001 – zaliczka alimentacyjna LUW ,

221-2-2 855-85502-0940-0003 – zaliczka alimentacyjna - Brody,

221-1-1 855-85502-0980-0001 – fundusz alimentacyjny LUW,

221-1-3 855-85502-0980-0003 – fundusz alimentacyjny - Brody.

Rozliczenie zrealizowanych przez GOPS dochodów budżetowych następowało wg podziałek klasyfikacji budżetowej za pośrednictwem konta 222 w części budżetu Gminy oraz 225 w części budżetu państwa. Wykonane dochody przekazywane były na rachunek budżetu państwa przez UG Brody za pośrednictwem konta 224 wg poszczególnych tytułów. Wykaz dłużników alimentacyjnych wraz z kwotami zadłużeń i wyegzekwowanych przez komorników wpłat z tytułu funduszu alimentacyjnego⁴¹, odsetek od FA oraz zaliczki alimentacyjnej⁴² prowadzony był przez pracownika merytorycznego GOPS w Brodach za pośrednictwem programu SYGNITY. Ustalono, że kwoty wykazane w Sygnity w zakresie dochodów wykonanych z tytułu FA, ZA, odsetek od FA oraz należności z tytułu FA, ZA i odsetek od FA były tożsame z kwotami wykazanymi w ewidencji księgowej oraz sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2023 r. Zgodnie z informacją przekazaną przez Kierownika GOPS⁴³ ustalono, że w 2023 r. nie wystawiono decyzji w sprawie umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności czy ustalenia nienależnie pobranego świadczenia z FA i ZA. W 2023 r. z uwagi na zgon dwóch dłużników alimentacyjnych wygaszono należności z tyt. funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej⁴⁴ oraz odsetek od funduszu alimentacyjnego⁴⁵.

2. Prawidłowość ustalania i pobierania należności budżetu państwa

Zgodnie z przyjętą metodyką kontroli poddano prawidłowość naliczania należności oraz pobierania i rozliczania dochodów budżetu państwa. Kontroli dokonano na próbie obejmującej ośmiu dłużników alimentacyjnych, od których odnotowano wpłaty w następujących paragrafach:

- §0920 – Wpływy z pozostałych odsetek w łącznej wysokości 19 046,55 zł, co stanowi 85,01 % dochodów wykonanych w tym paragrafie,
- §0940 – Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych(ZA) w łącznej wysokości 5 440,88 zł, co stanowi 100,00 % dochodów wykonanych w tym paragrafie,
- §0980 – Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – w łącznej wysokości: 24 172,15 zł, co stanowi 96,47 % dochodów wykonanych w tym paragrafie.

⁴¹ Zwanego dalej FA.

⁴² Zwanej dalej ZA.

⁴³ Informacja Kierownika GOPS w Brodach z dnia 28.02.2024 r.

⁴⁴ Postanowienia Wójta Gminy Brody o wygaszeniu zadłużenia z tytułu funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej w związku z art. 28 ust. 3 Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na łączną kwotę 41 794,14 zł.

⁴⁵ Postanowienia Wójta Gminy Brody o wygaszeniu zadłużenia z tytułu odsetek od funduszu alimentacyjnego w związku z art. 28 ust. 3 Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na łączną kwotę 25 323,08 zł.

Szczegółowy wykaz skontrolowanych dłużników alimentacyjnych wraz z analizą stanu zadłużenia, wpłat i kwot pozostałych do spłaty znajduje się w aktach kontroli. Na podstawie badanej próby ustalono, że:

- dłużnicy alimentacyjni zobowiązani byli do zwrotu należności w wysokości wypłaconych świadczeń na rzecz osób uprawnionych, które nabyły prawo do świadczeń w drodze decyzji Wójta Gminy Brody⁴⁶,
- analityczny rejestr dłużników posiadających zadłużenie z tytułu FA i odsetek od FA oraz ZA prowadzony był przez pracownika merytorycznego GOPS w programie SYGNITY,
- dla każdego dłużnika prowadzona była w programie SYGNITY imienna ewidencja wpłat, w której w szczególności wskazywano: daty wpłat należności, wysokości wpłat z tytułu FA i ZA z podziałem na budżet państwa i gminę wierzyciela oraz odsetki,
- przypisy należności w programie SYGNITY dokonywane były w prawidłowych wysokościach, tj. zgodnie z kwotami określonymi w decyzjach Wójta,
- w dwóch kontrolowanych przypadkach osoby uprawnione pobierały świadczenia z tytułu FA w kontrolowanym okresie, tj. w 2023 r.,
- w jednym z kontrolowanych przypadków dłużnik posiadał zadłużenie z tytułu ZA,
- GOPS jako organ właściwy wierzyciela każdorazowo weryfikował, czy dana osoba jest uprawniona do świadczenia z FA, tj. czy spełnia kryteria określone w art. 9 ust.1, 1a ustawy, czy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 900,00 zł/1 209,00 zł wynikającej z art. 9 ust. 2 Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- zgodnie z art. 28 ust. 2 Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z wpłat uzyskanych od komornika w pierwszej kolejności zaspokajane były należności z tytułu FA,
- wpłacone należności z tytułu FA, GOPS w pierwszej kolejności zaliczał na poczet naliczonych odsetek za opóźnienie w spłacie – zgodnie z art. 1026 §2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz.1805 ze zm., Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.),
- kwoty wyegzekwowanych należności zapisane i rozliczane były w programie SYGNITY z datą zdarzenia, tj. z datą wskazaną przez komornika w treści wyciągu bankowego,
- kwoty wpłat ujęte w programie SYGNITY dla poszczególnych dłużników były rozliczane w tej samej wysokości, co kwoty wpłat wniesione przez komornika, wynikające z wyciągów bankowych,
- skontrolowane wpłaty zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej GOPS oraz zgodnie z podziałem wpłat dokonany w programie merytorycznym do obsługi FA i ZA,
- uzyskane dochody zostały odprowadzone na rachunek budżetu państwa w prawidłowych wysokościach i terminach, za wyjątkiem dochodu dotyczącego roku 2022 w wysokości 278,47 zł z tytułu FA i odsetek od FA (szczegóły opisano w cz. III pkt 3 niniejszego dokumentu).

3. Terminowość odprowadzania dochodów i dokonywanie należnych potrąceń

Zgodnie z przyjętą metodyką doboru próby, szczegółowej kontroli poddano terminowość przekazywania na rachunek budżetu państwa 100% dochodów wykonanych w 2023 r. tj.: w dziale 750, rozdziale 75011 w paragrafie 0690, w dziale 852, rozdziale 85228 w paragrafie 0830, dziale 855, rozdziale 85502 w paragrafach: 0920, 0940, 0980 oraz rozdziale 85503 w

⁴⁶ Decyzje zostały podpisane z up. Wójta przez Kierownika GOPS w Brodach.

paragrafie 0690 na łączną kwotę 53 202,22 zł. W trakcie czynności kontrolnych do próby włączono także dochody uzyskane w 2022 r., odprowadzone w 2023 r. Na podstawie ewidencji księgowej UG na kontach 224 oraz ewidencji księgowej GOPS na kontach 130 i 139 prowadzonych w podziale na paragrafy klasyfikacji budżetowej, Zespół kontrolny potwierdził, że dochody uzyskane w 2023 r. przez Jednostkę kontrolowaną z tytułu opłat za udostępnianie danych osobowych, specjalistycznych usług opiekuńczych, odsetek od FA, ZA, FA oraz Karty Dużej Rodziny zostały wyliczone w prawidłowych wysokościach oraz przekazane na rachunek budżetu państwa zgodnie z terminami wynikającymi z art. 255 Ustawy o finansach publicznych. Wyjątek stanowi dochód w rozdziale 85502, w paragrafie 0920 i 0980 uzyskany w dniu 30.12.2022 r. na łączną kwotę 278,47 zł, który został przekazany z naruszeniem ww. przepisu prawnego. Dochód uzyskany w tym dniu powinien zostać odprowadzony w terminie do 09.01.2023 r. – poniedziałek⁴⁷, natomiast GOPS przekazał dochód do UG w dniu 30.12.2022 r., który następnie odprowadził dochód do LUW w dniu 12.01.2023 r., tj. 3 dni po terminie. Kontrolujący ustalili, że wysokość odsetek naliczonych od dochodu przekazanego po terminie wynosi 0,38 zł. W przedmiotowej sprawie wyjaśnienia złożyła Pani Beata Jałocha Skarbnik Gminy Brody, informując, że: *"dnia 29-12-2022 r. jednostka podległa - GOPS odprowadziła na rachunek Gminy kwotę 130,43 zł /85502 § 0920/ i tego samego dnia tj. 29-12-2022 r. Gmina odprowadziła dochód budżetu państwa do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. Byliśmy przekonani, że to jest już ostatni przelew od jednostki podległej w roku 2022 r., ale okazało się, że pod koniec dnia 30-12-2022 r. do jednostki GOPS komornik dokonał jeszcze jednej wpłaty właśnie na kwotę 278,47 zł, a GOPS przełał na konto Gminy również 30-12-2022 r. Byliśmy przekonani, że ostatnim przelewem do przekazania do LUW dochodów była kwota 130,43 zł. Zwycię przeoczenie oraz brak informacji spowodował, że dochód do LUW został przekazany 3 dni po terminie."* Zespół kontrolny przyjmuje wyjaśnienia w przedmiotowym zakresie, jednocześnie zaleca zachowanie staranności przy wykonywaniu operacji finansowych w celu terminowego przekazywania wykonanych dochodów na rachunek budżetu państwa.

IV. SPRAWOZDAWCZOŚĆ BUDŻETOWA

W trakcie kontroli sprawdzono następujące sprawozdania:

1. Sprawozdania kwartalne Rb-50(D,W) o dotacjach i wydatkach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, które zostały terminowo przekazane do LUW, tj. kolejno w dniach: 14.04.2023 r., 10.07.2023 r., 12.10.2023 r., 09.02.2024 r. Dane ujęte w sprawozdaniach za IV kwartał 2023 r. zostały przedstawione w sposób rzetelny i zgodny z ewidencją księgową.
2. Sprawozdania kwartalne Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, które zostały terminowo przekazane do LUW, tj. kolejno w dniach: 12.04.2023 r., 10.07.2023 r., 12.10.2023 r., 09.02.2024 r. Dane ujęte w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2023 r. zostały przedstawione w sposób rzetelny i zgodny z ewidencją księgową.
3. Sprawozdania kwartalne Rb-ZN o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych, zostały

⁴⁷ Ustawowy termin to 08.01.2023 r. – niedziela, termin przesunięty na następny dzień roboczy.

terminowo przekazane do LUW, tj. kolejno w dniach: 14.04.2023 r., 20.07.2023 r., 23.10.2023 r., 07.02.2024 r. Dane ujęte w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2023 r. zostały przedstawione w sposób rzetelny i zgodny z ewidencją księgową.

W trakcie kontroli sprawdzono obowiązek ogłaszania w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2021, 2022⁴⁸. Na podstawie opublikowanych na stronie <https://dzienniki.luw.pl/actbymonths> informacji ustalono, że na dzień zakończenia czynności kontrolnych sprawozdania Wójta Gminy Brody z wykonania budżetu za rok 2021 i 2022 nie zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego. Z uwagi na powyższe Zespół kontrolny zaleca realizację obowiązku wynikającego z art. 13 pkt 7 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych tj. publikację sprawozdań z wykonania budżetu Gminy za rok 2021 i 2022 oraz zapewnienie odpowiedniej organizacji pracy, w tym nadzoru i kontroli w taki sposób, aby nałożony na Gminę ustawowy obowiązek publikacji sprawozdań z wykonania budżetu był realizowany w przyszłych latach.

V. PODSUMOWANIE

Ocenę skontrolowanej działalności dokonano w oparciu o następujące ustalenia:
Nieprawidłowości:

1. Wydatkowanie w rozdziale 75011 dotacji na łączną kwotę 4 000,50 zł (4 000,00 zł §4300 oraz 0,50 zł §4700) niezgodnie z przeznaczeniem, tj. na wydatki niemające bezpośredniego związku z wykonywanymi zadaniami zleconymi oraz szkolenie pracownika nierealizującego bezpośrednio zadań zleconych. Kwota w wysokości 4 000,50 zł wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych podlega zwrotowi do budżetu państwa (szczegóły omówiono w części II pkt 1 niniejszego dokumentu, s. 5-6).
2. Dochód wykonany w rozdziale 85502, w paragrafie 0920 i 0980 w wysokości 278,47 zł został przekazany przez Jednostkę kontrolowaną z przekroczeniem terminu określonego w art. 255 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych (szczegóły omówiono w części III pkt 3 niniejszego dokumentu s. 15).

Przyczynami stwierdzonych nieprawidłowości była niewłaściwa ocena dotycząca konieczności poniesienia przedmiotowego wydatku z planu zadań zleconych, brak dokonania zmian w budżecie jednostki adekwatnie do istniejących potrzeb oraz nieświadomy i niezamierzony błąd ludzki.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości jest zobowiązanie Kierownika Jednostki kontrolowanej do zwrotu do budżetu państwa dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 4 000,50 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych. W zakresie nieterminowego przekazania dochodu budżetowego na konto LUW naliczenie i zwrot odsetek w wysokości jak dla zaległości podatkowych, tj. 0,38 zł.

W dniach 30.04.2024 r., 08.05.2024 r. i 09.05.2024 r. na konto LUW wpłynęły środki od Jednostki kontrolowanej z tytułu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem w

⁴⁸ Art. 13 pkt 7 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

wysokości 4 000,50 zł wraz z prawidłowo naliczonymi odsetkami oraz zwrot 0,38 zł tytułem odsetek od nieterminowego przekazania dochodów.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Kierownik Jednostki kontrolowanej⁴⁹ i Skarbnik Gminy Brody.

Uchybienia:

1. Przy opisie dokumentów księgowych GOPS stosował niewłaściwe wyłączenie w zakresie prawa zamówień publicznych, tj. powoływał się na zapisy nieobowiązującej ustawy prawo zamówień publicznych z 2004 r. (szczegóły omówiono w części II pkt 4 niniejszego dokumentu, s. 10).
2. Ewidencja księgowa GOPS w Brodach w zakresie dochodów wykonanych w rozdz. 85502 prowadzona była za pośrednictwem konta 139, co odbiega od zasad określonych w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont (szczegóły omówiono w części III pkt 1 niniejszego dokumentu s. 12-13).
3. Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Brody za rok 2021 i 2022 nie zostały ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego (szczegóły omówiono w części IV niniejszego dokumentu, s. 16).

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zgłoszono zastrzeżeń.

Celem uniknięcia w przyszłości nieprawidłowości i uchybień zalecam⁵⁰:

Dla stwierdzonej nieprawidłowości:

1. Wydatkowanie dotacji w rozdziale 75011 zgodnie z przeznaczeniem, tj. na wydatki mające bezpośrednie powiązanie z wykonywanymi zadaniami zleconymi z uwzględnieniem zasad wynikających z art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
2. Przekazywanie dochodów do budżetu państwa w ustawowych terminach.

Dla stwierdzonych uchybień:

1. Opisywanie przez GOPS dokumentów księgowych w oparciu o obowiązujące przepisy prawne.
2. Prowadzenie przez GOPS w Brodach ewidencji księgowej dochodów wykonanych w rozdziale 85502 zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polski.
3. Ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego sprawozdań z wykonania budżetu Gminy za lata 2021, 2022 oraz wypełnianie ustawowego obowiązku publikacji sprawozdań w przyszłych latach.

⁴⁹ Pani Beata Kowalczyk pełniąca obowiązki Kierownika Jednostki kontrolowanej w okresie od 06 listopada 2023 r. (w zakresie nieprawidłowości nr 1) i Pan Ryszard Kowalczyk pełniący funkcję Kierownika Jednostki kontrolowanej do dnia 21 marca 2023 r. (w zakresie nieprawidłowości nr 2).

⁵⁰ art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224).

W związku z powyższym oczekuję w terminie 10 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zalecenia oraz podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia⁵¹.

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

⁵¹ art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224).